

TRACTATENBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

JAARGANG 2014 Nr. 212

A. TITEL

*Protocol van Kyoto bij het Raamverdrag van de Verenigde Naties
inzake klimaatverandering
(met Bijlagen);
Kyoto, 11 december 1997*

B. TEKST

De Engelse en de Franse tekst van het Protocol, met Bijlagen, zijn geplaatst in *Trb.* 1998, 170.

Voor correcties in de Franse tekst zie *Trb.* 2005, 1.

In *Trb.* 1998, 170 dienen opnieuw correcties te worden aangebracht.

Op blz. 6 van dat Tractatenblad dient in artikel 2, derde lid, het woord „prvisions” te worden vervangen door „provisions”. Op blz. 8 dient in artikel 3, vijfde lid, het woord „nog” te worden vervangen door „not”. Op blz. 18 dient in artikel 7, tweede lid, het woord „complicance” te worden vervangen door „compliance”.

Voor de Engelse en de Franse tekst van de wijziging van 17 november 2006 van Bijlage B bij het Protocol, zie *Trb.* 2007, 206.

Voor de Engelse en de Franse tekst van de wijziging van 8 december 2012 van het Protocol, met Bijlagen, zie *Trb.* 2013, 44.

C. VERTALING

Zie *Trb.* 1999, 110 en *Trb.* 2007, 206.

Wijziging van Doha van het Protocol van Kyoto

Artikel 1:

Wijziging

A. Bijlage B bij het Protocol van Kyoto

De volgende tabel vervangt de tabel in Bijlage B bij het Protocol:

1	2	3	4	5	6
<i>Partij</i>	<i>Gekwantificeerde verplichtingen inzake emissiebeperking of -reductie (2008-2012) (percentage van referentiejaar of -periode)</i>	<i>Gekwantificeerde verplichtingen inzake emissiebeperking of -reductie (2013-2020) (percentage van referentiejaar of -periode)</i>	<i>Basisjaar¹</i>	<i>Gekwantificeerde verplichtingen inzake emissiebeperking of -reductie (2013-2020) (uitgedrukt als percentage van het basisjaar)¹</i>	<i>Toezeggingen reductie emissie van broeikasgassen tegen 2020 (uitgedrukt als percentage van het basisjaar)²</i>
Australië	108	99.5	2000	98	-5 tot -15% of -25% ³
Belarus ^{5*}		88	1990	n.v.t.	-8%
België	92	80 ⁴	n.v.t.	n.v.t.	
Bulgarije [*]	92	80 ⁴	n.v.t.	n.v.t.	
Cyprus		80 ⁴	n.v.t.	n.v.t.	
Denemarken	92	80 ⁴	n.v.t.	n.v.t.	
Duitsland	92	80 ⁴	n.v.t.	n.v.t.	
Estland [*]	92	80 ⁴	n.v.t.	n.v.t.	
Europese Unie	92	80 ⁴	1990	n.v.t.	-20%/-30% ⁷
Finland	92	80 ⁴	n.v.t.	n.v.t.	
Frankrijk	92	80 ⁴	n.v.t.	n.v.t.	
Griekenland	92	80 ⁴	n.v.t.	n.v.t.	
Hongarije [*]	94	80 ⁴	n.v.t.	n.v.t.	
Ierland	92	80 ⁴	n.v.t.	n.v.t.	
IJsland	110	80 ⁸	n.v.t.	n.v.t.	
Italië	92	80 ⁴	n.v.t.	n.v.t.	
Kazachstan [*]		95	1990	95	-7%
Kroatië [*]	95	80 ⁶	n.v.t.	n.v.t.	-20%/-30%
Letland [*]	92	80 ⁴	n.v.t.	n.v.t.	
Liechtenstein	92	84	1990	84	-20%/-30% ⁹
Litouwen [*]	92	80 ⁴	n.v.t.	n.v.t.	
Luxemburg	92	80 ⁴	n.v.t.	n.v.t.	
Malta		80 ⁴	n.v.t.	n.v.t.	
Monaco	92	78	1990	78	
Nederland	92	80 ⁴	n.v.t.	n.v.t.	
Noorwegen	101	84	1990	84	-30% tot -40% ¹⁰
Oekraïne [*]	100	76 ¹²	1990	n.v.t.	-20%
Oostenrijk	92	80 ⁴	n.v.t.	n.v.t.	
Polen [*]	94	80 ⁴	n.v.t.	n.v.t.	
Portugal	92	80 ⁴	n.v.t.	n.v.t.	
Roemenië [*]	92	80 ⁴	n.v.t.	n.v.t.	

1	2	3	4	5	6
<i>Partij</i>	<i>Gekwantificeerde verplichtingen inzake emissiebeperking of -reductie (2008–2012) (percentage van referentiejaar of -periode)</i>	<i>Gekwantificeerde verplichtingen inzake emissiebeperking of -reductie (2013–2020) (percentage van referentiejaar of -periode)</i>	<i>Basisjaar¹</i>	<i>Gekwantificeerde verplichtingen inzake emissiebeperking of -reductie (2013–2020) (uitgedrukt als percentage van het basisjaar¹)</i>	<i>Toezeggingen reductie emissie van broeikasgassen tegen 2020 (uitgedrukt als percentage van het basisjaar)²</i>
Slovenië*	92	80 ³	n.v.t.	n.v.t.	
Slowakije*	92	80 ⁴	n.v.t.	n.v.t.	
Spanje	92	80 ³	n.v.t.	n.v.t.	
Tsjechische Republiek	92	80 ⁴	n.v.t.	n.v.t.	
Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland	92	80 ⁴	n.v.t.	n.v.t.	
Zweden	92	80 ⁴	n.v.t.	n.v.t.	
Zwitserland	92	84.2	1990	n.v.t.	-20% tot -30% ¹¹
<i>Partij</i>	<i>Gekwantificeerde verplichtingen inzake emissiebeperking en -reductie (2008–2012) (percentage van referentiejaar of periode)</i>				
Canada ¹³	94				
Japan ¹⁴	94				
Nieuw Zeeland ¹⁵	100				
Russische Federatie ^{16*}	100				

Afkorting n.v.t. = niet van toepassing

* Landen die de overgang naar een markteconomie doormaken.

Alle onderstaande voetnoten, uitgezonderd voetnoten 1, 2 en 5, zijn aangeleverd door middel van mededelingen van de respectieve Partijen.

¹ Een basisjaar kan door een Partij naar keuze voor haar eigen doeleinden worden gebruikt om haar gekwantificeerde verplichtingen inzake emissiebeperking of -reductie (GVEBRC's) uit te drukken als percentage van de emissies van dat jaar, zonder dat dit internationaal bindend is uit hoofde van het Protocol van Kyoto, in aanvulling op haar GVEBRC(s) in relatie tot het referentiejaar in de tweede en derde kolom van deze tabel, die wel juridisch bindend zijn op internationaal niveau.

² Meer informatie over deze toezeggingen is te vinden in de documenten FCCC/SB/2011/INF.1 /Rev. 1 en FCCC/KP/A WG/2012/MISC.1, Add.1 en Add.2.

³ De GVEBRC van Australië uit hoofde van de tweede verplichtingenperiode van het Protocol van Kyoto is in overeenstemming met het berekenen van de onvoorwaardelijke doelstelling van Australië voor 2020, te weten 5% lager dan de niveau van 2000. Australië behoudt de mogelijkheid naderhand zijn doelstelling voor 2020 te verhogen van 5 naar 15 of 25% lager dan de niveau van 2000, mits aan een aantal voorwaarden wordt voldaan. Hiermee blijft de status van deze toezeggingen zoals gedaan uit hoofde van de Afspraken van Cancún gehandhaafd en ontstaat geen nieuwe juridisch bindende verplichting ingevolge dit Protocol of de daarmee samenhangende regels en modaliteiten.

⁴ Bij de GVEBRC's voor de Europese Unie en haar lidstaten voor de tweede verplichtingenperiode ingevolge het Protocol van Kyoto wordt ervan uitgegaan dat deze gezamenlijk worden nagekomen met de Europese Unie en haar lidstaten, in overeenstemming met artikel 4 van het Protocol van Kyoto. De GVEBRC's laten de latere kennisgeving door de Europese Unie en haar lidstaten van een overeenkomst om hun verplichtingen gezamenlijk na te komen in overeenstemming met de bepalingen van het Protocol van Kyoto, onverlet.

⁵ Toegevoegd aan Bijlage B bij een wijziging aangenomen ingevolge besluit IO/CMP.2. Deze wijziging is nog niet in werking getreden.

⁶ Bij de GVEBRC van Kroatië voor de tweede verplichtingenperiode ingevolge het Protocol van Kyoto wordt ervan uitgegaan dat deze gezamenlijk wordt nagekomen met de Europese Unie en haar lidstaten, in overeenstemming met artikel 4 van het Protocol van Kyoto. Bijgevolg zal de toetreding van Kroatië tot de Europese Unie geen gevolgen hebben voor zijn deelname aan een overeenkomst inzake een dergelijke gezamenlijke nakoming uit hoofde van artikel 4 of van zijn GVEBRC.

⁷ De Europese Unie herhaalt haar voorwaardelijk aanbod, als onderdeel van een wereldwijde en allesomvattende overeenkomst voor de periode na 2012, tegen 2020 de reductie op te voeren tot 30% ten opzichte van de niveau van 1990 op voorwaarde dat

andere ontwikkelde landen zich tot vergelijkbare emissiereducties verbinden en dat ontwikkelingslanden een bijdrage leveren die in verhouding staat tot hun verantwoordelijkheden en respectieve vermogen.

⁸ Bij de GVEBRC van IJsland voor de tweede verplichtingsperiode ingevolge het Protocol van Kyoto wordt ervan uitgegaan dat deze gezamenlijk wordt nagekomen met de Europese Unie en haar lidstaten, in overeenstemming met artikel 4 van het Protocol van Kyoto.

⁹ De in de derde kolom vermelde GVEBRC verwijst naar een reductiedoelstelling van 20% tegen 2020 ten opzichte van de niveaus van 1990. Lichtenstein zou een hogere reductiedoelstelling van maximaal 30% tegen 2020 ten opzichte van 1990 in overweging willen nemen op voorwaarde dat andere ontwikkelde landen zich tot vergelijkbare emissiereducties verbinden en dat economisch verder gevorderde ontwikkelingslanden een bijdrage leveren die in verhouding staat tot hun verantwoordelijkheden en respectieve vermogen.

¹⁰ De GVEBRC van 84 van Noorwegen is in overeenstemming met zijn doelstelling van een emissiereductie van 30% tegen 2020 ten opzichte van 1990. Indien hiermee een bijdrage kan worden geleverd aan een wereldwijde en allesomvattende overeenkomst waarbij de Partijen met de grootste uitstoot emissiereducties overeenkomen die stroken met de doelstelling van 2°C, voert Noorwegen de reductie op tot 40% tegen 2020 ten opzichte van de niveaus van 1990. Hiermee blijft de status van de toezegging gedaan krachtens de Afspraken van Cancun in stand en ontstaat geen nieuwe juridisch bindende verplichting uit hoofde van dit Protocol.

¹¹ De in de derde kolom van deze tabel vermelde GVEBRC verwijst naar een reductiedoelstelling van 20% tegen 2020 ten opzichte van de niveaus van 1990. Zwitserland zou een hogere reductiedoelstelling van maximaal 30% tegen 2020 ten opzichte van de niveaus van 1990 in overweging willen nemen op voorwaarde dat andere ontwikkelde landen zich tot vergelijkbare emissiereducties verbinden en dat ontwikkelingslanden een bijdrage leveren die in verhouding staat tot hun verantwoordelijkheden en respectieve vermogen, in overeenstemming met de doelstelling van 2°C. Hiermee blijft de status van toezegging gedaan krachtens de Afspraken van Cancun in stand en ontstaat geen nieuwe juridisch bindende verplichting uit hoofde van dit Protocol of daarmee samenhangende regels en modaliteiten.

¹² Moet volledig worden overgedragen en enige annulering of beperking van dit wettig verkregen soevereine bezit wordt niet geaccepteerd.

¹³ Op 15 december 2011 ontving de Depositaris van Canada een schriftelijke kennisgeving van opzegging van het Protocol van Kyoto. Deze opzegging wordt voor Canada van kracht op 15 december 2012.

¹⁴ In een bericht d.d. 10 december 2010 heeft Japan te kennen gegeven dat het land niet voornemens is verplichtingen aan te gaan in het kader van de tweede verplichtingsperiode van het Protocol van Kyoto na 2012.

¹⁵ Nieuw-Zeeland blijft Partij bij het Protocol van Kyoto. Het land stelt een gekwantificeerde reductiedoelstelling vast voor emissies in zijn gehele economie uit hoofde van het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering in de periode 2013 tot 2020.

¹⁶ In een bericht d.d. 8 december 2010, dat op 9 december 2010 door het secretariaat is ontvangen, heeft de Russische Federatie te kennen gegeven dat zij niet voornemens is een gekwantificeerde verplichting inzake emissiebeperking of -reductie aan te gaan voor de tweede verplichtingsperiode.

B. Bijlage A bij het Protocol van Kyoto

De volgende lijst vervangt de lijst onder „Broeikasgassen” in Bijlage A bij het Protocol:

Broeikasgassen

Kooldioxide (CO₂)

Methaan (CH₄)

Distikstofoxide (N₂O)

Fluorkoolwaterstoffen (HFK's)

Perfluorkoolwaterstoffen (PFK's)

Zwavelhexafluoride (SF₆)

Stikstoftrifluoride (NF₃)¹⁾

C. Artikel 3, lid 1 bis

¹⁾ Is uitsluitend van toepassing vanaf het begin van de tweede verplichtingsperiode.

Het volgende lid wordt ingevoegd na het eerste lid van artikel 3 van het Protocol:

1 bis. De in Bijlage I opgenomen Partijen zorgen er ieder voor zich of gezamenlijk voor dat hun gezamenlijke antropogene in kooldioxide-equivalenten uitgedrukte emissies van de in Bijlage A genoemde broeikasgassen de hun toegewezen hoeveelheden, berekend aan de hand van hun gekwantificeerde verplichtingen inzake emissiebeperking en -reductie als opgenomen in de derde kolom van de tabel in Bijlage B en overeenkomstig het in dit artikel bepaalde, niet overschrijden, met het oog op de reductie van hun totale emissie van die gassen in de verplichtingenperiode 2013 tot 2020 met ten minste 18% ten opzichte van de niveaus van 1990.

D. Artikel 3, eerste lid ter

Het volgende lid wordt ingevoegd na het eerste lid bis van artikel 3 van het Protocol:

1 ter. Een in Bijlage B opgenomen Partij mag een aanpassing voorstellen tot vermindering van het percentage van haar gekwantificeerde verplichtingen inzake emissiebeperking en -reductie zoals opgenomen in de derde kolom van de tabel in Bijlage B. Een voorstel voor een dergelijke aanpassing wordt door het secretariaat aan de Partijen medegedeeld ten minste drie maanden voor de bijeenkomst van de Conferentie van de Partijen waarin de Partijen bij dit Protocol bijeenkomen waarop zij tot aanneming wordt voorgesteld.

E. Artikel 3, eerste lid quater

Het volgende lid wordt ingevoegd na het eerste lid ter van artikel 3 van het Protocol:

1 quater. Een door een in Bijlage I opgenomen Partij voorgestelde aanpassing om het ambitieniveau van haar gekwantificeerde verplichtingen inzake emissiebeperking en -reductie te verhogen in overeenstemming met het bovenstaande artikel 3, eerste lid ter, wordt geacht te zijn aangenomen door de Conferentie van de Partijen waarin de Partijen bij dit Protocol bijeenkomen, tenzij meer dan drie vierde van de Partijen die aanwezig zijn en hun stem uitbrengen bezwaar hebben tegen de aanneming ervan. De aangenomen aanpassing wordt door het secretariaat medegedeeld aan de Depositaris, die deze toezendt aan alle Partijen, en treedt in werking op 1 januari van het jaar dat volgt op de mededeling door de Depositaris. Deze aanpassingen zijn bindend voor Partijen.

F. Artikel 3, zevende lid bis

Het volgende lid wordt ingevoegd na het zevende lid van artikel 3 van het Protocol:

7 bis. In de tweede verplichtingenperiode voor gekwantificeerde emissiebeperking en -reductie, van 2013 tot 2020, is de aan elke in Bijlage I opgenomen Partij toegewezen hoeveelheid gelijk aan het in de derde kolom van de tabel in Bijlage B voor de betrokken Partij opgenomen percentage van haar totale antropogene in kooldioxide-equivalenten uitgedrukte emissies van de in Bijlage A genoemde broeikasgassen in 1990, of het referentiejaar dat of de referentieperiode die overeenkomstig het vijfde lid is bepaald, vermenigvuldigd met acht. De in Bijlage I opgenomen Partijen voor welke veranderingen in landgebruik en bosbouw in 1990 een nettobron van broeikasgasemissies vormden, dienen, met het oog op de berekening van de hun toegewezen hoeveelheid, in het referentiejaar of de referentieperiode voor hun emissies in 1990 de totale antropogene in kooldioxide-equivalenten uitgedrukte emissies per bron, verminderd met de verwijderingen per put in 1990, resulterend uit veranderingen in het landgebruik op te nemen.

G. Artikel 3, zevende lid ter

Het volgende lid wordt ingevoegd na het zevende lid bis van artikel 3 van het Protocol:

7 ter. Een positief verschil tussen de toegewezen hoeveelheid van de tweede verplichtingenperiode voor een in Bijlage I opgenomen Partij en de gemiddelde jaarlijkse emissies voor de eerste drie jaar van de voorgaande verplichtingenperiode vermenigvuldigd met acht wordt overgebracht naar de annuleringsrekening van die Partij.

H. Artikel 3, achtste lid

In het achtste lid van artikel 3 van het Protocol worden de woorden:

in het zevende lid bedoelde berekening

vervangen door:

in het zevende lid en zevende lid bis bedoelde berekening

I. Artikel 3, achtste lid bis

Het volgende lid wordt ingevoegd na het achtste lid van artikel 3 van het Protocol:

8 bis. Alle in Bijlage I opgenomen Partijen kunnen 1995 of 2000 als referentiejaar gebruiken voor stikstoftrifluoride, met het oog op de in het zevende lid bis bedoelde berekening.

J. Artikel 3, twaalfde lid bis en ter

De volgende leden worden ingevoegd na het twaalfde lid van artikel 3 van het Protocol:

12 bis. Eenheden gegenereerd door marktmechanismen die uit hoofde van het Verdrag of zijn instrumenten kunnen worden ingesteld, mogen door de in Bijlage I opgenomen Partijen worden gebruikt om hen te helpen de gekwantificeerde verplichtingen inzake emissiebeperking en -reductie uit hoofde van artikel 3 na te komen. Elke dergelijke eenheid die een Partij van een andere Partij bij het Verdrag verkrijgt wordt toegevoegd aan de toegewezen hoeveelheid van de verkrijgende Partij en wordt afgetrokken van de hoeveelheid eenheden in het bezit van de overdragende Partij.

12 ter. De Conferentie van de Partijen waarin de Partijen bij dit Protocol bijeenkomen waarborgt dat daar waar eenheden afkomstig van goedgekeurde activiteiten uit hoofde van marktmechanismen, bedoeld in het twaalfde lid bis van dit artikel, door in Bijlage I opgenomen Partijen worden gebruikt om hen te helpen de gekwantificeerde verplichtingen inzake emissiebeperking en -reductie uit hoofde van artikel 3 na te komen, een deel van deze eenheden wordt aangewend ter dekking van administratieve uitgaven en om Partijen die ontwikkelingslanden zijn en die in het bijzonder kwetsbaar zijn voor de nadelige gevolgen van klimaatverandering, te helpen de kosten van aanpassing op te brengen indien deze eenheden zijn verkregen uit hoofde van artikel 17.

K. Artikel 4, tweede lid

De volgende woorden worden toegevoegd aan het einde van de eerste volzin van het tweede lid van artikel 4 van het Protocol:

, of op de datum van nederlegging van hun akten van aanvaarding van een wijziging van Bijlage B, krachtens artikel 3, negende lid.

L. Artikel 4, derde lid

In het derde lid van artikel 4 van het Protocol worden de woorden:

, zevende lid, genoemde verplichtingenperiode

vervangen door:

genoemde verplichtingenperiode waarop zij betrekking heeft

Artikel 2:

Inwerkingtreding

Deze wijziging treedt in werking in overeenstemming met de artikelen 20 en 21 van het Protocol van Kyoto.

D. PARLEMENT

Zie *Trb.* 2005, 1, *Trb.* 2007, 206 en *Trb.* 2013, 44.

E. PARTIJGEGEVENS

Protocol van Kyoto

Zie *Trb.* 1998, 170 en *Trb.* 2013, 44.

Partij	Onder-tekening	Ratificatie	Type*	In werking	Opzeg-ging	Buiten werking
Afghanistan		25-03-13	T	23-06-13		
Albanië		01-04-05	T	30-06-05		
Algerije		16-02-05	T	17-05-05		
Angola		08-05-07	T	06-08-07		
Antigua en Barbuda	16-03-98	03-11-98	R	16-02-05		
Argentinië	16-03-98	28-09-01	R	16-02-05		
Armenië		25-04-03	T	16-02-05		
Australië	29-04-98	12-12-07	R	11-03-08		
Azerbeidzjan		28-09-00	T	16-02-05		
Bahama's		09-04-99	T	16-02-05		
Bahrein		31-01-06	T	01-05-06		
Bangladesh		22-10-01	T	16-02-05		
Barbados		07-08-00	T	16-02-05		
Belarus		26-08-05	T	24-11-05		

Partij	Onder- tekening	Ratificatie	Type ^a	In werking	Opzeg- ging	Buiten werking
België	29-04-98	31-05-02	R	16-02-05		
Belize		26-09-03	T	16-02-05		
Benin		25-02-02	T	16-02-05		
Bhutan		26-08-02	T	16-02-05		
Bolivia	09-07-98	30-11-99	R	16-02-05		
Bosnië en Herzegovina		16-04-07	T	15-07-07		
Botswana		08-08-03	T	16-02-05		
Brazilië	29-04-98	23-08-02	R	16-02-05		
Brunei		20-08-09	T	18-11-09		
Bulgarije	18-09-98	15-08-02	R	16-02-05		
Burkina Faso		31-03-05	T	29-06-05		
Burundi		18-10-01	T	16-02-05		
Cambodja		22-08-02	T	16-02-05		
Canada	29-04-98	17-12-02	R	16-02-05	15-12-11	15-12-12
Centraal- Afrikaanse Republiek		18-03-08	T	16-06-08		
Chili	17-06-98	26-08-02	R	16-02-05		
China	29-05-98	30-08-02	R	16-02-05		
Colombia		30-11-01	T	16-02-05		
Comoren		10-04-08	T	09-07-08		
Congo, Democratische Republiek		23-03-05	T	21-06-05		
Congo, Republiek		12-02-07	T	13-05-07		
Cookeilanden	16-09-98	27-08-01	R	16-02-05		
Costa Rica	27-04-98	09-08-02	R	16-02-05		
Cuba	15-03-99	30-04-02	R	16-02-05		
Cyprus		16-07-99	T	16-02-05		

Partij	Onder- tekening	Ratificatie	Type*	In werking	Opzeg- ging	Buiten werking
Denemarken	29-04-98	31-05-02	R	16-02-05		
Djibouti		12-03-02	T	16-02-05		
Dominica		25-01-05	T	25-04-05		
Dominicaanse Republiek		12-02-02	T	16-02-05		
Duitsland	29-04-98	31-05-02	R	16-02-05		
Ecuador	15-01-99	13-01-00	R	16-02-05		
Egypte	15-03-99	12-01-05	R	12-04-05		
El Salvador	08-06-98	30-11-98	R	16-02-05		
Equatoriaal- Guinea		16-08-00	T	16-02-05		
Eritrea		28-07-05	T	26-10-05		
Estland	03-12-98	14-10-02	R	16-02-05		
Ethiopië		14-04-05	T	13-07-05		
EU (Europese Unie)	29-04-98	31-05-02	R	16-02-05		
Fiji	17-09-98	17-09-98	R	16-02-05		
Filipijnen	15-04-98	20-11-03	R	16-02-05		
Finland	29-04-98	31-05-02	R	16-02-05		
Frankrijk	29-04-98	31-05-02	R	16-02-05		
Gabon		12-12-06	T	12-03-07		
Gambia		01-06-01	T	16-02-05		
Georgië		16-06-99	T	16-02-05		
Ghana		30-05-03	T	16-02-05		
Grenada		06-08-02	T	16-02-05		
Griekenland	29-04-98	31-05-02	R	16-02-05		
Guatemala	10-07-98	05-10-99	R	16-02-05		
Guinee		07-09-00	T	16-02-05		
Guinee-Bissau		18-11-05	T	16-02-06		

Partij	Onder- tekening	Ratificatie	Type [*]	In werking	Opzeg- ging	Buiten werking
Guyana		05-08-03	T	16-02-05		
Haïti		06-07-05	T	04-10-05		
Honduras	25-02-99	19-07-00	R	16-02-05		
Hongarije		21-08-02	T	16-02-05		
Ierland	29-04-98	31-05-02	R	16-02-05		
IJsland		23-05-02	T	16-02-05		
India		26-08-02	T	16-02-05		
Indonesië	13-07-98	03-12-04	R	03-03-05		
Irak		28-07-09	T	26-10-09		
Iran		22-08-05	T	20-11-05		
Israël	16-12-98	15-03-04	R	16-02-05		
Italië	29-04-98	31-05-02	R	16-02-05		
Ivoorkust		23-04-07	T	22-07-07		
Jamaica		28-06-99	T	16-02-05		
Japan	28-04-98	04-06-02	R	16-02-05		
Jemen		15-09-04	T	16-02-05		
Jordanië		17-01-03	T	16-02-05		
Kaapverdië		10-02-06	T	11-05-06		
Kameroen		28-08-02	T	16-02-05		
Kazachstan	12-03-99	19-06-09	R	17-09-09		
Kenia		25-02-05	T	26-05-05		
Kirgistan		13-05-03	T	16-02-05		
Kiribati		07-09-00	T	16-02-05		
Koeweit		11-03-05	T	09-06-05		
Kroatië	11-03-99	30-05-07	R	28-08-07		
Laos		06-02-03	T	16-02-05		
Lesotho		06-09-00	T	16-02-05		
Letland	14-12-98	05-07-02	R	16-02-05		

Partij	Onder- tekening	Ratificatie	Type*	In werking	Opzeg- ging	Buiten werking
Libanon		13-11-06	T	11-02-07		
Liberia		05-11-02	T	16-02-05		
Libië		24-08-06	T	22-11-06		
Liechtenstein	29-06-98	03-12-04	R	03-03-05		
Litouwen	21-09-98	03-01-03	R	16-02-05		
Luxemburg	29-04-98	31-05-02	R	16-02-05		
Macedonië, de voormalige Joegoslavische Republiek		18-11-04	T	16-02-05		
Madagaskar		24-09-03	T	16-02-05		
Malawi		26-10-01	T	16-02-05		
Malediven	16-03-98	30-12-98	R	16-02-05		
Maleisië	12-03-99	04-09-02	R	16-02-05		
Mali	27-01-99	28-03-02	R	16-02-05		
Malta	17-04-98	11-11-01	R	16-02-05		
Marokko		25-01-02	T	16-02-05		
Marshalleilanden	17-03-98	11-08-03	R	16-02-05		
Mauritanië		22-07-05	T	20-10-05		
Mauritius		09-05-01	T	16-02-05		
Mexico	09-06-98	07-09-00	R	16-02-05		
Micronesia	17-03-98	21-06-99	R	16-02-05		
Moldavië		22-04-03	T	16-02-05		
Monaco	29-04-98	27-02-06	R	28-05-06		
Mongolië		15-12-99	T	16-02-05		
Montenegro		04-06-07	T	02-09-07		
Mozambique		18-01-05	T	18-04-05		
Myanmar		13-08-03	T	16-02-05		
Namibië		04-09-03	T	16-02-05		

Partij	Onder- tekening	Ratificatie	Type ^a	In werking	Opzeg- ging	Buiten werking
Nauru		16-08-01	T	16-02-05		
Nederlanden, het Koninkrijk der – Nederland: – in Europa – Bonaire – Sint Eustatius – Saba – Aruba – Curaçao – Sint Maarten	29-04-98	31-05-02 – – – – – –	R	16-02-05 – – – – – –		
Nepal		16-09-05	T	15-12-05		
Nicaragua	07-07-98	18-11-99	R	16-02-05		
Nieuw-Zeeland	22-05-98	19-12-02	R	16-02-05		
Niger	23-10-98	30-09-04	R	16-02-05		
Nigeria		10-12-04	T	10-03-05		
Niue	08-12-98	06-05-99	R	16-02-05		
Noord-Korea		27-04-05	T	26-07-05		
Noorwegen	29-04-98	30-05-02	R	16-02-05		
Oekraïne	15-03-99	12-04-04	R	16-02-05		
Oezbekistan	20-11-98	12-10-99	R	16-02-05		
Oman		19-01-05	T	19-04-05		
Oost-Timor		14-10-08	T	12-01-09		
Oostenrijk	29-04-98	31-05-02	R	16-02-05		
Pakistan		11-01-05	T	11-04-05		
Palau		10-12-99	T	16-02-05		
Panama	08-06-98	05-03-99	R	16-02-05		
Papoea-Nieuw- Guinea	02-03-99	28-03-02	R	16-02-05		
Paraguay	25-08-98	27-08-99	R	16-02-05		
Peru	13-11-98	12-09-02	R	16-02-05		
Polen	15-07-98	13-12-02	R	16-02-05		

Partij	Onder- tekening	Ratificatie	Type*	In werking	Opzeg- ging	Buiten werking
Portugal	29-04-98	31-05-02	R	16-02-05		
Qatar		11-01-05	T	11-04-05		
Roemenië	05-01-99	19-03-01	R	16-02-05		
Russische Federatie	11-03-99	18-11-04	R	16-02-05		
Rwanda		22-07-04	T	16-02-05		
Saint Kitts en Nevis		08-04-08	T	07-07-08		
Saint Lucia	16-03-98	20-08-03	R	16-02-05		
Saint Vincent en de Grenadines	19-03-98	31-12-04	R	31-03-05		
Salomonseilan- den	29-09-98	13-03-03	R	16-02-05		
Samoa	16-03-98	27-11-00	R	16-02-05		
San Marino		28-04-10	T	27-07-10		
Sao Tomé en Principe		25-04-08	T	24-07-08		
Saudi-Arabië		31-01-05	T	01-05-05		
Senegal		20-07-01	T	16-02-05		
Servië		19-10-07	T	17-01-08		
Seychellen	20-03-98	22-07-02	R	16-02-05		
Sierra Leone		10-11-06	T	08-02-07		
Singapore		12-04-06	T	11-07-06		
Slovenië	21-10-98	02-08-02	R	16-02-05		
Slowakije	26-02-99	31-05-02	R	16-02-05		
Somalië		26-07-10	T	24-10-10		
Spanje	29-04-98	31-05-02	R	16-02-05		
Sri Lanka		03-09-02	T	16-02-05		
Sudan		02-11-04	T	16-02-05		
Suriname		25-09-06	T	24-12-06		

Partij	Onder- tekening	Ratificatie	Type*	In werking	Opzeg- ging	Buiten werking
Swaziland		13-01-06	T	13-04-06		
Syrië		27-01-06	T	27-04-06		
Tadzjikistan		29-12-08	T	29-03-09		
Tanzania		26-08-02	T	16-02-05		
Thailand	02-02-99	28-08-02	R	16-02-05		
Togo		02-07-04	T	16-02-05		
Tonga		14-01-08	T	13-04-08		
Trinidad en Tobago	07-01-99	28-01-99	R	16-02-05		
Tsjaad		18-08-09	T	17-11-09		
Tsjechië	23-11-98	15-11-01	R	16-02-05		
Tunesië		22-01-03	T	16-02-05		
Turkije		28-05-09	T	26-08-09		
Turkmenistan	28-09-98	11-01-99	R	16-02-05		
Tuvalu	16-11-98	16-11-98	R	16-02-05		
Uganda		25-03-02	T	16-02-05		
Uruguay	29-07-98	05-02-01	R	16-02-05		
Vanuatu		17-07-01	T	16-02-05		
Venezuela		18-02-05	T	19-05-05		
Verenigd Koninkrijk	29-04-98	31-05-02	R	16-02-05		
Verenigde Arabische Emiraten		26-01-05	T	26-04-05		
Verenigde Staten van Amerika	12-11-98					
Vietnam	03-12-98	25-09-02	R	16-02-05		
Zambia	05-08-98	07-07-06	R	05-10-06		
Zimbabwe		30-06-09	T	28-09-09		
Zuid-Afrika		31-07-02	T	16-02-05		

Partij	Onder- tekening	Ratificatie	Type*	In werking	Opzeg- ging	Buiten werking
Zuid-Korea	25-09-98	08-11-02	R	16-02-05		
Zweden	29-04-98	31-05-02	R	16-02-05		
Zwitserland	16-03-98	09-07-03	R	16-02-05		
* O=Ondertekening zonder voorbehoud of vereiste van ratificatie, R=Bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of kennisgeving, T=Toetreding, VG=Voortgezette gebondenheid, NB=Niet bekend						

Uitbreidingen

China

Uitgebreid tot	In werking	Buiten werking
Hongkong SAR	08-04-2003	
Macau SAR	14-01-2008	

Verenigd Koninkrijk

Uitgebreid tot	In werking	Buiten werking
Bermuda	07-03-2007	
Caymaneilanden	07-03-2007	
Falklandeilanden	07-03-2007	
Gibraltar	02-01-2007	
Guernsey	04-04-2006	
Jersey	07-03-2007	
Man	04-04-2006	

Verklaringen, voorbehouden en bezwaren

Argentinië, 27 maart 2007

The Argentine Republic objects to the extension of the territorial application to the Kyoto Protocol to the United Nations Framework Convention on Climate Change of 11 December 1997 with respect to the Malvinas Islands, which was notified by the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland to the Depository of the Convention on 7 March 2007.

The Argentine Republic reaffirms its sovereignty over the Malvinas Islands, the South Georgia and South Sandwich Islands and the surrounding maritime spaces, which are an integral part of its national territory, and recalls that the General Assembly of the United Nations adopted resolutions 2065 (XX), 3160 (XXVIII), 31/49, 37/9, 38/12, 39/6, 40/21, 41/40, 42/19 and 43/25, which recognize the existence of a dispute over sovereignty and request the Governments of the Argentine Republic and the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland to initiate negotiations with a view to finding the means to resolve peacefully and definitively the pending problems between both countries, including all aspects on the future of the Malvinas Islands, in accordance with the Charter of the United Nations.

Australië, 12 december 2007

The Government of Australia declares that it is eligible to apply the second sentence of Article 3.7 of the Protocol, using the Revised 1996 IPCC methodologies, as stipulated in Article 5.2 of the Protocol and paragraph 5 (b) of the Annex to Decision 13/CMP.1.

Cookeilanden, 16 september 1998

The Government of the Cook Islands declares its understanding that signature and subsequent ratification of the Kyoto Protocol shall in no way constitute a renunciation of any rights under international law concerning State responsibility for the adverse effects of climate change and that no provision in the Protocol can be interpreted as derogating from principles of general international law.

In this regard, the Government of the Cook Islands further declares that, in light of the best available scientific information and assessment on climate change and its impacts, it considers the emissions reduction obligation in article 3 of the Kyoto Protocol to be inadequate to prevent dangerous anthropogenic interference with the climate system.

Denemarken, 31 mei 2002

With a territorial exclusion to the Faroe Islands.

EU (Europese Unie), 29 april 1998

The European Community and its Member States will fulfil their respective commitments under article 3, paragraph 1, of the Protocol jointly in accordance with the provisions of article 4.

EU (Europese Unie), 31 mei 2002

The following States are at present members of the European Community: the Kingdom of Belgium, the Kingdom of Denmark, the Federal Republic of Germany, the Hellenic Republic, the Kingdom of Spain, the French Republic, Ireland, the Italian Republic, the Grand Duchy of Luxembourg, the Kingdom of the Netherlands, the Republic of Austria, the

Portuguese Republic, the Republic of Finland, the Kingdom of Sweden, the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland.

The European Community declares that, in accordance with the Treaty establishing the European Community, and in particular article 175 (1) thereof, it is competent to enter into international agreements, and to implement the obligations resulting therefrom, which contribute to the pursuit of the following objectives:

- preserving, protecting and improving the quality of the environment;
- protecting human health;
- prudent and rational utilisation of natural resources;
- promoting measures at international level to deal with regional or world wide environmental problems.

The European Community declares that its quantified emission reduction commitment under the Protocol will be fulfilled through action by the Community and its Member States within the respective competence of each and that it has already adopted legal instruments, binding on its Member States, covering matters governed by the Protocol.

The European Community will on a regular basis provide information on relevant Community legal instruments within the framework of the supplementary information incorporated in its national communication submitted under article 12 of the Convention for the purpose of demonstrating compliance with its commitments under the Protocol in accordance with article 7 (2) thereof and the guidelines thereunder.

Frankrijk, 29 april 1998

The French Republic reserves the right, in ratifying the [said Protocol], to exclude its Overseas Territories from the scope of the Protocol.

Frankrijk, 31 mei 2002

The ratification by the French Republic of the Kyoto Protocol to the United Nations Framework Convention on Climate Change of 11 December 1997 should be interpreted in the context of the commitment assumed under article 4 of the Protocol by the European Community, from which it is indissociable. The ratification does not, therefore, apply to the Territories of the French Republic to which the Treaty establishing the European Community is not applicable.

Nonetheless, in accordance with article 4, paragraph 6, of the Protocol, the French Republic shall, in the event of failure to achieve the total combined level of emission reductions, remain individually responsible for its own level of emissions.

Ierland, 29 april 1998

The European Community and the Member States, including Ireland, will fulfil their respective commitments under article 3, paragraph 1, of the Protocol in accordance with the provisions of article 4.

Kiribati, 7 september 2000

The Government of the Republic of Kiribati declares its understanding that accession to the Kyoto Protocol shall in no way constitute a renunciation of any rights under international law concerning State responsibility for the adverse effects of the climate change and that no provision in the Protocol can be interpreted as derogating from principles of general international law.

Nauru, 16 augustus 2001

[...] declares its understanding that the ratification of the Kyoto Protocol shall in no way constitute a renunciation of any rights under international law concerning State responsibility for the adverse effects of climate change; [...]

[...] further declares that, in the light of the best available scientific information and assessment of climate change and impacts, it considers the emissions of reduction obligations in Article 3 of the Kyoto Protocol to be inadequate to prevent the dangerous anthropogenic interference with the climate system;

[...] that no provisions in the Protocol can be interpreted as derogating from the principles of general international law.

Nieuw-Zeeland, 19 december 2002

[...] consistent with the constitutional status of Tokelau and taking into account the commitment of the Government of New Zealand to the development of self-government for Tokelau through an act of self-determination under the Charter of the United Nations, this ratification shall not extend to Tokelau unless and until a declaration to this effect is lodged by the Government of New Zealand with the Depositary on the basis of appropriate consultation with that territory.

Niue, 8 december 1998

The Government of Niue declares its understanding that ratification of the Kyoto Protocol shall in no way constitute a renunciation of any rights under international law concerning state responsibility for the adverse effects of climate change and that no provisions in the Protocol can be interpreted as derogating from the principles of general international law.

In this regard, the Government of Niue further declares that, in light of the best available scientific information and assessment of climate change and impacts, it considers the emissions reduction obligations in article 3 of the Kyoto Protocol to be inadequate to prevent dangerous anthropogenic interference with the climate system.

Russische Federatie, 18 november 2004

The Russian Federation proceeds from the assumption that the commitments of the Russian Federation under the Protocol will have serious consequences for its social and economic development. Therefore, the

decision on ratification was taken following a thorough analysis of all factors, inter alia, the importance of the Protocol for the promotion of international cooperation, and taking into account that the Protocol can enter into force only if the Russian Federation ratifies it.

The Protocol establishes for each of the Parties that have signed it quantified reductions of greenhouse gas emissions to atmosphere for the first commitment period from 2008 to 2012.

The commitments of the Parties to the Protocol on quantified reductions of greenhouse gas emissions to atmosphere for the second and subsequent commitment periods of the Protocol, that is after 2012, will be established through negotiations of the Parties to the Protocol scheduled to start in 2005. On the outcome of these negotiations the Russian Federation will take a decision on its participation in the Protocol in the second and subsequent commitment periods.

Syrië, 27 januari 2006

The accession of the Syrian Arab Republic to this Protocol shall in no way imply its recognition of Israel or entail its entry into any dealings with Israel in the matters governed by the provisions thereof.

Wijziging van 17 november 2006

Zie *Trb.* 2013, 44.

Partij	Onder-tekening	Ratificatie	Type [*]	In werking	Opzeg-ging	Buiten werking
Armenië		19-11-08	R			
Australië		12-12-07	R			
Azerbeidzjan		28-01-09	R			
Belarus		06-06-07	R			
China		16-07-10	R			
Cuba		01-09-11	R			
Egypte		09-04-10	R			
Frankrijk ¹⁾						
Georgië		08-04-11	R			
India		18-11-08	R			
Iran		10-04-12	R			

Partij	Ondertekening	Ratificatie	Type*	In werking	Opzegging	Buiten werking
Israël		28-12-09	R			
Kazachstan		07-10-11	R			
Kirgistan		02-11-09	R			
Marokko		03-03-10	R			
Mauritius		23-09-09	R			
Mexico		03-04-09	R			
Moldavië		18-11-08	R			
Noorwegen		26-08-08	R			
Oekraïne		05-01-10	R			
Oezbekistan		16-10-07	R			
Peru		25-01-12	R			
Russische Federatie		27-06-08	R			
Servië		31-07-09	R			
Syrië		16-06-09	R			
Tsjechië		18-04-07	R			
Turkmenistan		21-08-08	R			
Vietnam		29-07-08	R			
Zuid-Afrika		21-02-14	R			
Zuid-Korea		10-12-09	R			
* O=Ondertekening zonder voorbehoud of vereiste van ratificatie, R=Bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of kennisgeving, T=Toetreding, VG=Voortgezette gebondenheid, NB=Niet bekend						

1) Frankrijk heeft de aanvaarding van 19 augustus 2009 op 27 oktober 2009 ingetrokken.

Wijziging van 8 december 2012

Partij	Onder- tekening	Ratificatie	Type *	In werking	Opzeg- ging	Buiten werking
Bangladesh		13-11-13	R			
Barbados		14-08-13	R			
China		02-06-14	R			
Djibouti		23-09-14	R			
Honduras		11-04-14	R			
Indonesië		30-09-14	R			
Kenia		07-04-14	R			
Marokko		05-09-14	R			
Mauritius		05-09-13	R			
Mexico		23-09-14	R			
Micronesia		19-02-14	R			
Monaco		27-12-13	R			
Noorwegen		12-06-14	R			
Peru		24-09-14	R			
Salomonseilan- den		05-09-14	R			
Singapore		23-09-14	R			
Sudan		03-02-14	R			
Verenigde Arabische Emiraten		26-04-13	R			

* O=Ondertekening zonder voorbehoud of vereiste van ratificatie, R=Bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of kennisgeving, T=Toetreding, VG=Voortgezette gebondenheid, NB=Niet bekend

Uitbreidingen**China**

Uitgebreid tot	In werking	Buiten werking
Hongkong SAR		
Macau SAR		

Verklaringen, voorbehouden en bezwaren

Micronesia, 19 februari 2014

[T]he Government of the Federated States of Micronesia declares its understanding that ratification of the aforesaid Doha Amendment shall in no way constitute a renunciation of any rights under international law concerning State responsibility for the adverse effects of climate change and that no provision in the Protocol, as amended, can be interpreted as derogating from principles of general international law.

[T]he Government of the Federated States of Micronesia declares that, in light of the best available scientific information and assessment on climate change and its impacts, it considers the emissions reduction obligations in Article 3 of the Kyoto Protocol and the aforesaid Doha Amendment to be inadequate to prevent a global temperature increase of 1.5 degrees Celsius above pre-industrial levels and, as a consequence, will have severe implications for our national interests.

Salomonseilanden, 5 september 2014

The Government of Solomon Islands declares its understanding that acceptance of the aforesaid Amendment shall in no way constitute a renunciation of any rights under international law concerning State responsibility for the adverse effects of the climate change and that no provision in the Protocol, as amended, can be interpreted as derogating from principles of general international law.

The Government of Solomon Islands further declares that, in light of the best available scientific information and assessment on climate change and its impacts, it considers the emissions reduction obligations in Article 3 of the Kyoto Protocol and the aforesaid Amendment to be inadequate to prevent a global temperature increase of 1.5 degrees Celsius above pre-industrial levels and as a consequence, will have severe implications for our national interests.

G. INWERKINGTREDING

Zie *Trb.* 2005, 1, *Trb.* 2007, 206 en *Trb.* 2013, 44.

J. VERWIJZINGEN

Voor verwijzingen en overige verdragsgegevens zie *Trb.* 1998, 170, *Trb.* 1999, 110, *Trb.* 2005, 1, *Trb.* 2007, 206 en *Trb.* 2013, 44.

Titel : Handvest van de Verenigde Naties;
San Francisco, 26 juni 1945
Laatste *Trb.* : *Trb.* 2014, 112

Titel : Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake
klimaatverandering;
New York, 9 mei 1992
Laatste *Trb.* : *Trb.* 2013, 22

Uitgegeven de *achttiende* december 2014.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

A.G. KOENDERS